

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол засідання Вченої ради
Маріупольського державного
університету
від 24.06.2020 № 10

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

ФІЛОЛОГІЯ. ПЕРЕКЛАД (УКРАЇНСЬКА, РОСІЙСЬКА, ПОЛЬСЬКА)

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ другий (магістерський) рівень .
(назва рівня вищої освіти)

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ магістр .
(назва ступеня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 03 Гуманітарні науки .
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 035 Філологія .
(код та найменування спеціальності)

Філологія. Переклад (українська, російська, польська)

Назва освітньо-професійної програми

Спеціалізація (за необхідністю) 035.034 Слов'янські мови та літератури
(переклад включно), перша – російська

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2020 р.
Наказ про введення в дію
рішення Вченої ради МДУ від 25.06. 2020 р. № 138

I. Преамбула

1. Розроблено на основі Стандарту вищої освіти зі спеціальності «035 Філологія» відповідного рівня освіти від 20.06.2019р. і внесено кафедрою слов'янської філології та перекладу.

2. Затверджено та надано чинності рішенням Вченої ради МДУ від _____ .2020 №

3. Розробники програми:

Т. М. Нікольченко, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу, гарант ОП;

Ю. О. Голоцукова, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу;

Н. А. Гайдук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу.

4. Цілі ОП, особливість (унікальність) ОП, відповідність цілей ОП місії та стратегії МДУ.

Мета освітньої програми: підготовка славістів-перекладачів, готових швидко, ефективно й адекватно реагувати на кон'юнктурні зміни ринку праці, забезпечувати всі види перекладацького супроводу документообігу і міжкультурної комунікації на всіх її рівнях.

Особливість (унікальність) ОП полягає в комплексній реалізації моделі філологічної освіти з лінгвістичним спрямуванням, що визнає провідну роль мови у пізнавальній і комунікативній діяльності суспільства, передбачає поєднання курсів загальнотеоретичного та історичного циклів, забезпечуючи ґрунтовні знання мовознавчих першоджерел, динаміки та сучасного стану лінгвістичної та перекладацької думки.

Мета реалізації ОП тісно корелює з місією та стратегією МДУ у частині підготовки філолога-перекладача здатного до реалізації сучасних викликів міжмовної комунікації та у частині створення в університеті сприятливих умов для реалізації процесів забезпечення якості освіти та подальшого входження в світовий освітній простір; розширення напрямів підготовки та спеціальностей, відповідно до сучасних вимог на ринку праці.

Рецензенти:

Пономарьова Л.В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний університет».

Присяник А.І., директор перекладацького бюро «Майстр».

II. Профіль освітньої програми

Профіль освітньо-професійної програми ступеня вищої освіти магістр Галузь знань 03 Гуманітарні науки Спеціальність 035 Філологія Філологія. Переклад (українська, російська, польська,) Кваліфікація: Магістр філології. Перекладач (українська, російська, польська), викладач закладу вищої освіти	
Тип диплому та обсяг програми	Диплом магістра, одиничний ступінь, 90 кредитів ЄКТС, 1 рік 4 місяці
Вищий навчальний заклад	Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
Акредитаційна інституція	Національна агенція забезпечення якості вищої освіти
Період акредитації	Серія НД- IV № 0557880 до 1 липня 2025 р.
Рівень програми	FQЕНЕА – другий цикл, EQFLLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра
Мови викладання	Українська, російська, польська
Термін дії ОПП	1 липня 2025 р.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://mdu.in.ua/index/opp/0-197	
а	Мета програми	
Підготовка славістів-перекладачів, готових швидко, ефективно й адекватно реагувати на кон'юнктурні зміни ринку праці, забезпечувати всі види перекладацького супроводу документообігу і міжкультурної комунікації на всіх її рівнях.		
б	Характеристика програми	
1	<i>Предметна область, напрям</i>	Нормативна частина – 75%; варіативна частина – 25%.
2	<i>Фокус програми та спеціалізації</i>	Загальна
3	<i>Орієнтація програми</i>	Освітньо-професійна
4	<i>Особливості та відмінності програми</i>	Комплексна реалізація моделі філологічної освіти з лінгвістичним спрямуванням, що визнає провідну роль мови у пізнавальній і комунікативній діяльності суспільства, передбачає поєднання курсів загальнотеоретичного та історичного циклів, забезпечує ґрунтовні знання мовознавчих першоджерел, динаміки та сучасного стану лінгвістичної та перекладацької думки.
в	Працевлаштування та продовження освіти	
1	<i>Працевлаштування</i>	2444.2 Перекладач 2444.2 Редактор-перекладач 2310.2 Викладач вищого навчального закладу
2	<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчатися за програмами третього циклу.
г	Стиль та методика навчання	
1	<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Студентові надається можливість обирати предмет та організувати час. Курси проводяться у формі семінарів, з методологічними робочими зустрічами. Під час першого року навчання студент обирає напрям дослідження, включаючи курси (дисципліни, які потрібно прослухати) та обговорює свій вибір на колоквіумі. Впродовж останнього року більше частину часу присвячує написанню дипломної роботи, яку презентують та захищають перед комісією науковців.
2	<i>Методи оцінювання</i>	Тестування знань, презентації, портфоліо, контрольні роботи, опитування, дискусії, усні та письмові екзамени, захист магістерської роботи.
д	Програмні компетентності	
	<i>Інтегральна компетентність</i>	- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов
1	<i>Загальні</i>	1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 2) Здатність бути критичним і самокритичним. 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 5) Здатність працювати в команді та автономно. 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

		<p>8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>11) Здатність проведення досліджень на належному рівні</p> <p>12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>
2	<i>Фахові</i>	<p>1) Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.</p> <p>2) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.</p> <p>3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p> <p>4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p> <p>5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p> <p>6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p> <p>7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p> <p>8) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p>
e	Програмні результати навчання	
	<p>1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.</p> <p>2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.</p> <p>4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно-значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>6. Застосовувати знання про експресивні, емоційно-логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації усипної комунікації.</p> <p>7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.</p> <p>9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладі аспектів обраної філологічної спеціалізації.</p> <p>10. Збирати систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).</p>	

	<p>11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та їх обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.</p> <p>14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.</p> <p>15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>17. Планувати, організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.</p>
Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Гарант ОПІ – кандидат філологічних наук, доцент кафедри слов'янської філології та перекладу МДУ Нікольченко Т.М. Усі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму, за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються. У процесі організації освітнього процесу залучаються вітчизняні та закордонні фахівців відповідної галузі.
Матеріально-технічне забезпечення	Забезпеченість навчальними приміщеннями, комп'ютерними робочими місцями, мультимедійним обладнанням відповідає потребі. Наявна вся необхідна соціально-побутова інфраструктура, кількість місць в гуртожитку відповідає вимогам. Обладнано Центр польської культури, дві навчальні лабораторії комп'ютерної техніки. Доступ до Інтернет-мережі є відкритим.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відділ «Філологія» наукової бібліотеки МДУ нараховує понад 7 тис. екземплярів наукової та навчальної літератури. Комплектування бібліотеки доповнюється за рахунок спеціальної періодики з питань філології. З усіх дисциплін навчального плану підготовки магістра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.034 Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська. Переклад (українська, російська, польська) розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, які викладено на Навчальному порталі МДУ (http://moodle.mdu.in.ua/)
Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Реалізується у закладах вищої освіти (наукових установах) – партнерах в межах України згідно з Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті
Міжнародна кредитна мобільність	Угоди, укладені в рамках проекту Еразмус +: - Яннінський університет (Греція): кредитна мобільність студентів, стажування викладачів; - Афінський національний університет імені Каподістрії (Греція): кредитна мобільність студентів, стажування викладачів; - Полонійна академія в Ченстохові (Польща): подвійне дипломування за бакалаврськими та магістерськими програмами
Навчання іноземних	Умови вступу на освітню програму іноземців та осіб без

здобувачів освіти	вищої	громадянства висвітлено у Правилах прийому до МДУ. Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться з додатковою мовною підготовкою.
--------------------------	--------------	---

III. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Обмеження щодо форм навчання	Немає.
Освітня кваліфікація	Магістр філології
Кваліфікація в дипломі	ступень вищої освіти – магістр, спеціальність – Філологія, спеціалізація – Слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – російська освітньо-професійна програма – Філологія. Переклад (українська, російська, польська) Магістр філології. Перекладач (українська, російська, польська). Викладач закладу вищої освіти
Опис предметної області	<i>Об'єкти вивчення та професійної діяльності</i> магістра філології є мови (в теоретичному / практичному, синхронному / діахронному, діалектологічному, стилістичному, соціокультурному та інших аспектах); література й усна народна творчість; жанрово-стильові різновиди текстів; переклад; міжособистісна, міжкультурна та масова комунікації в усній та письмовій формах. <i>Цілі навчання</i> — підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі та проблеми, що передбачає проведення досліджень з літературознавства та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, у діяльності, пов'язаній з аналізом, творенням (зокрема перекладом) і оцінюванням письмових та усних текстів різних жанрів і стилів, організацією усної комунікації різними мовами. <i>Теоретичний зміст предметної галузі</i> становить система наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології. <i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові та спеціальні філологічні методи аналізу лінгвістичних одиниць, методи і методики дослідження мови і літератури, інформаційно-комунікаційні технології.
Фокус програми: загальна/ спеціальна	Загальна
Орієнтація програми	Освітньо-професійна
Академічні права випускників	Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти та освіти протягом життя.
Працевлаштування випускників	2444.2 Філолог 2444.2 Лінгвіст 2444.2.24316.1 Перекладач 2444.2.24325 Перекладач технічної літератури 2444.2.24559.18 Редактор-перекладач

IV. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти. Тип диплома

Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС	Обсяг освітньо-професійної програми магістра становить 90 кредитів ЄКТС. 70% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених Стандартом вищої освіти.
---	---

V. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.	
Загальні компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 2) Здатність бути критичним і самокритичним. 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 5) Здатність працювати в команді та автономно. 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). 11) Здатність проведення досліджень на належному рівні 12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність). 	<p>KЗ-1</p> <p>KЗ-2</p> <p>KЗ-3</p> <p>KЗ-4</p> <p>KЗ-5</p> <p>KЗ-6</p> <p>KЗ-7</p> <p>KЗ-8</p> <p>KЗ-9</p> <p>KЗ-10</p> <p>KЗ-11</p> <p>KЗ-12</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах. 2) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. 3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. 4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. 5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. 6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. 7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. 	<p>КП-1</p> <p>КП-2</p> <p>КП-3</p> <p>КП-4</p> <p>КП-5</p> <p>КП-6</p> <p>КП-7</p>

	8) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.	КП-8
	9) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	КП-9
	10) Здатність до організації ділової комунікації.	КП-10
	11) Здатність виконувати професійні обов'язки асистента кафедри	КП-11
	12) Усвідомлення основ педагогічної діяльності у ЗВО.	КП-12
	13) Здатність до перекладацької та літературно-критичної діяльності.	КП-13

VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Визначені ОПП кінцеві, підсумкові та інтегративні результати навчання, що визначають нормативний зміст підготовки:

Результати навчання	Шифр результату навчання
1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.	РН 1
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	РН 2
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	РН 3
4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно-значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.	РН 4
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.	РН 5
6. Застосовувати знання про експресивні, емоційно-логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації усипної комунікації.	РН 6
7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.	РН 7
8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.	РН 8
9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладі аспектів обраної філологічної спеціалізації.	РН 9
10. Збирати систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (російською, польською, українською мовами).	РН 10
11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	РН 11
12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.	РН 12
13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та їх обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.	РН 13

14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	PH 14
15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.	PH 15
16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.	PH 16
17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	PH 17
18) Здійснювати компаративний аналіз літературних явищ з явищами інших видів мистецтва.	PH 18
19) Виконувати професійні обов'язки асистента кафедри.	PH 19
20) Застосовувати основні принципи педагогіки вищої школи на практиці.	PH 20
21) Здійснювати переклад та літературно-критичний аналіз художніх текстів.	PH21

Стиль та методика навчання

А) Підходи до викладання та навчання: студентоцентризований, професійно-орієнтований, комунікативно-спрямований.

Б) Система оцінювання:

- модульні контрольні роботи за вивченими темами;
- портфоліо (за результатами виробничих практик);
- виконання проєктів з обов'язковою презентацією результатів;
- екзамени семестрові: усні, письмові у формі тестів, комбіновані (для циклу дисциплін професійної і практичної підготовки);
- комплексний кваліфікаційний екзамен з практичного курсу польської мови та практики перекладу;
- захист кваліфікаційної роботи або екзамен з методики викладання російської мови як іноземної для іноземних студентів.

Рекомендований перелік навчальних дисциплін і практик. Розподіл змісту освітньо-професійної програми підготовки, навчальний час за циклами підготовки

Обсяг освітньої складової освітньо-професійної програми підготовки магістра освіти становить 90 кредитів ЄКТС.

Розподіл змісту освітньої складової програми за циклами дисциплін та критеріями нормативності і вибіркості наведено у Табл. 1.

Таблиця 1

Розподіл змісту освітньої складової за критеріями нормативності та вибіркості

Цикл дисциплін	Загальна кількість кредитів	У тому числі:	
		нормативні дисципліни, кредитів	вибіркові дисципліни, кредитів
Загальна підготовка	21 (23%)	15 (17%)	6 (6%)
Професійна підготовка	69 (77%)	49 (54%)	20 (23%)
Усього для ступеня магістра	90 (100%)	64 (71%)	26 (29%)

Теоретичне навчання здійснюється на основі поєднання лекційних та семінарських (практичних) занять з самостійною роботою. Практична підготовка передбачає проходження різних видів практики.

Формами підсумкового контролю з навчальних дисциплін є екзамени, заліки, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості навчання (Таблиця 2).

Таблиця 2

Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Шифр дисципліни за навчальним планом	Компоненти освітньої програма (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОПП				
ОК 1.	ОКЗП 1.1.1	Методологія та організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2.	ОКЗП 1.1.2	Педагогіка вищої школи	3	екзамен
ОК 3.	ОКЗП 1.1.3	Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті	3	екзамен
ОК 4.	ОКЗП 1.1.4	Історія українського перекладознавства	3	залік
ОК 5.	ОКЗП 1.1.5	Академічне письмо	3	залік
ОК 6.	ОКПП 1.2.1	Методика викладання російської мови як іноземної	6	екзамен
ОК 7.	ОКПП 1.2.2	Сучасна література	5	екзамен
ОК 8.	ОКПП 1.2.3	Практика усного та письмового перекладу	3	залік
ОК 9.	ОКПП 1.2.4	Практичний курс польської мови	17	залік/екзамен
ОК 10.	ОКПП 1.2.5	Історія та теорія лінгвістики (за мовами спеціалізації)	3	екзамен
ОКПП 1.2.6 Практична підготовка				
ОК 11.	ОКПП 1.2.6.1.	Виробнича практика 1 (перекладацька)	3	диф. залік
ОК 12.	НДПП 1.2.6.2.	Виробнича практика 2 (асистентська)	3	диф. залік
ОК 13.	НДПП 1.2.6.3.	Науково-дослідна практика	3	диф. залік
ОК 14.	НДПП 1.2.7	Виконання кваліфікаційної роботи	6	
Вибіркові компоненти ОПП				
ВК 1.	ВКЗП 2.1.1	Дисципліна за вибором 1	3	залік
ВК 2.	ВКЗП 2.1.2	Дисципліна за вибором 2	3	залік
ВК 3.	ВКПП 2.2.1	Дисципліна за вибором 1	7	залік
ВК 4.	ВКПП 2.2.2	Дисципліна за вибором 2	6	екзамен/залік
ВК 5.	ВКПП 2.2.3	Дисципліна за вибором 3	3	залік
ВК 6.	ВКПП 2.2.4	Дисципліна за вибором 4	4	залік

Таблиця 3

Структурно-логічна схема підготовки

Семестр	Зміст навчальної діяльності (вказуються, обсяг кредитів)		
	Код дисципліни	Назва дисципліни	Обсяг кредитів
1	ОК 1.	Методологія та організація наукових досліджень	3
1	ОК 2.	Педагогіка вищої школи	3

21. Здійснювати переклад та літературно-критичний аналіз художніх текстів		+	+					+	+	+	+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+		
---	--	---	---	--	--	--	--	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного екзамену та захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми з перекладознавства, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Виконується відповідно до «Положення про кваліфікаційні роботи МДУ», що визначає загальні вимоги до етапів підготовки, змісту, структури, оформлення кваліфікаційних робіт.</p> <p>Кваліфікаційна робота має відповідати загальним вимогам наукової етики, зокрема щодо наявності всіх необхідних посилань, коректності цитування тощо.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на сайті МДУ або в репозитарії наукової бібліотеки МДУ.</p>
Вимоги до публічного захисту (демонстрації)	Якість презентації роботи під час її захисту; мультимедійне супроводження результатів дослідження; переконливість відповідей на питання членів комісії, зауваження рецензентів; культура мовлення; оцінювання роботи рецензентом; відгук наукового керівника щодо самостійності у розробці проблеми, здатності до науково-дослідної роботи та підготовленості до виконання професійних обов'язків.
Вимоги до кваліфікаційного екзамену	Кваліфікаційний екзамен з дисциплін: практичний курс польської мови та практика перекладу – має забезпечити оцінювання досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою.

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У МДУ функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників вищого навчального закладу та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників вищих навчальних закладів і здобувачів вищої освіти;

9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням МДУ оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

IX. Інформація щодо моніторингу ОП

Моніторинг програми проходив у два етапи: опитування стейкхолдерів за допомогою Google Форм, засідання круглого столу «Обговорення результатів моніторингу та перспектив удосконалення освітньої професійної програми «Переклад (українська, російська, польська,)» (8 жовтня 2019 року). ОПП зі змінами було затверджено у встановленому порядку та оприлюднено на сайті МДУ в розділі «Громадське обговорення».

Гарант ОП

Т. М. Нікольченко

Опис нормативних навчальних дисциплін

Дисципліни циклу загальної підготовки

ОК 1. Методологія і організація наукових досліджень

Мета вивчення курсу – розвинути наукове мислення студентів і дати змогу зробити самостійне дослідження з проблеми, що повстала перед студентом під час науково-дослідної навчальної практики.

Завдання курсу: ознайомити студентів з основними термінологічними поняттями у сфері наукової діяльності задля формування термінологічного апарату; пояснити принципи організації діяльності по проведенню наукового дослідження; висвітлити поширені методи проведення наукових досліджень з урахуванням поділу наук на соціально-економічні й гуманітарні та природничо-технічні; навести приклади проведення наукових досліджень у сфері філології.

Змістовні модулі:

1. Предмет і сутність науки. Поняття наукового дослідження
2. Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання
3. Академічна доброчесність та авторське право

ОК 2. Педагогіка вищої школи

Мета вивчення курсу – формування у майбутніх педагогів професійних моральних цінностей через засвоєння нормативних засад їх діяльності, розвиток і саморозвиток професійної етичної культури на рефлексивній основі.

Завдання курсу: розкриття соціальної та психологічної значущості дотримання педагогом норм професійної етики; ознайомлення з принципами, нормами і правилами професійно-педагогічної поведінки, сприяння їх засвоєнню; розвиток етичної культури педагогів на рефлексивній основі, спонукання їх до самоаналізу власних вчинків; визначення типових помилок поведінки педагога, пов'язаних із порушенням норм професійної моралі; озброєння технологією розробки алгоритму індивідуальної управлінської взаємодії на етичній основі.

Змістові модулі:

1. Професійна етика та професійна деонтологія
2. Вимоги до педагога в контексті професійного обов'язку
3. Адміністративна етика

ОК 3. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освіті

Мета вивчення курсу: ознайомлення студентів з теоретичною базою знань у сфері сучасних інформаційних технологій, підготувати до практичного застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (СІКТ) в дошкільній освіті та при розв'язання практичних задач у навчанні, майбутній професійній діяльності, розвиток мотивації студентів до професійного самовдосконалення в аспекті основних завдань курсу.

Завдання курсу: підготувати до вирішення питань науково-дослідного характеру до застосування СІКТ; поглиблення загальнотеоретичних і методичних знань з використання СІКТ на предметах освітньої галузі «Педагогічна освіта», «Середня освіта»; для виконання управлінських і педагогічних функцій спеціалістів за допомогою інформаційних технологій, розвивати, та формувати навички практичного застосування мультимедійних навчальних засобів, користування комп'ютерною технікою та мультимедійними освітніми ресурсами, лінгвістичних ресурсів та систем; раціонального їх застосування в майбутній професійній діяльності; удосконалювати вміння активно працювати в інформаційно-комунікаційному педагогічному середовищі.

Змістовні модулі:

1. Сучасні інформаційні технології як засіб реалізації індивідуалізації процесу навчання.
2. Мережеві технології другого покоління в професійній діяльності майбутнього педагога.
3. Розвиток дистанційної освіти. Навчальні платформи. Web-ресурси та системи. Мультимедійні освітні ресурси.

ОК 4. Історія українського перекладознавства

Мета вивчення курсу – висвітлення актуальних теоретичних питань науки про переклад, ознайомлення студентів із основними поняттями, завданнями і принципами теорії перекладу, а також із перекладацькими труднощами та способами їх подолання в аспекті розвитку вітчизняного перекладознавства.

Завдання курсу: ознайомлення студентів з актуальними проблемами перекладознавчої науки; формування у студентів наукового підходу до здійснення перекладацької діяльності; створення у студентів сучасної теоретичної основи, потрібної для роботи з різними типами та жанрами текстів з урахуванням прагматичного, стилістичного, семантичного, культурологічного та естетичного аспектів перекладу; активізація творчих здібностей перекладачів-початківців і сприяння вдосконаленню та розвитку цих здібностей.

Змістові модулі:

1. Актуальні теоретичні та практичні проблеми перекладознавчих досліджень
2. Прагматичний аспект перекладу
3. Критика перекладу

ОК 5. Академічне письмо

Мета вивчення курсу – розширити уявлення здобувачів вищої освіти про академічне письмо загалом та українську наукову мову зокрема, мовні засоби писемного й усного наукового тексту, допомогти їм оволодіти важливими процедурами сучасних наукових досліджень, розвинути потребу в нормативному використанні засобів наукової мови для успішної презентації результатів наукової діяльності.

Завдання курсу: поглибити знання про науковий стиль української мови; сформуванню уявлення про сучасний стан української наукової мови, мовні засоби наукового тексту, основи наукової майстерності; спонукати до нормативного використання засобів наукової мови; удосконалити технології роботи з українським науковим текстом, уміння і навички мовностилістичного аналізу україномовного наукового тексту; формувати мовний смак, мовне чуття, давати справедливу оцінку тій чи тій науковій творчості.

Змістові модулі:

1. Науковий стиль української мови: загальна характеристика і специфічні риси
2. Культура писемного наукового мовлення
3. Красномовство як мистецтво і наука. Культура усної наукової комунікації

ОК 6. Методика викладання російської мови як іноземної

Мета вивчення курсу – формування в студентів магістратури професійно-методичної компетентності викладача російської мови як іноземної.

Завдання курсу: створити у студентів магістратури теоретичну базу, що розкриває загальні та спеціальні закономірності процесу навчання російської мови як засобу спілкування, освіти, виховання й розвитку, яка включає, крім методичних знань, також знання із суміжних з методикою наук психолого-педагогічного, філологічного й культурологічного циклів, і на цій основі сформуванню уявлення про зміст і структуру педагогічної діяльності викладача;

Змістовні модулі:

1. Організація навчання іноземних мов.
2. Теоретичні основи методики навчання російської мови як іноземної.

3. Методика формування іншомовної комунікативної компетентності.

ОК 7. Сучасна література

Мета вивчення курсу – введення в проблематику літературного процесу кінця ХХ і початку ХХІ століть, формування уявлень про взаємодію, діалог сучасної літератури і класичної літератури, а також модернізму, постмодернізму і метамодернізму; про еволюцію жанрової системи літератури, про взаємовплив літератури і актуального мистецтва.

Завдання курсу: оволодіти низкою теоретичних понять, пов'язаних зі специфікою компаративного вивчення літератури, а також зі світоглядом і естетичними уявленнями сучасної епохи, системою жанрів літератури початку ХХІ століття; визначити найбільш значущі твори сьогодення, своєрідність їх форми і змісту, місця в сучасному історико-літературному процесі; сформувати уявлень про закономірності та особливості розвитку літератури кін. ХХ - п. ХХІ століття, її зв'язку з мистецтвом та цифровими носіями.

Змістові модулі:

1. Література постмодернізму та метамодернізму. Жанри та автори.
2. Національні та інтернаціональні форми сучасної літератури.

ОК 8. Практика усного та письмового перекладу

Мета вивчення курсу – визначити основні типи усних та письмових текстів, з якими гіпотетично може працювати перекладач під час своєї професійної діяльності; лексичні, морфологічні та синтаксичні особливості даних типів текстів та основні труднощі, які виникають при російсько-українському перекладі кожного з типу текстів.

Завдання курсу: отримання студентами навичок практичного перекладу з української мови на російську, ознайомлення з основними особливостями перекладу тих чи інших усних та письмових текстових жанрів.

Змістовні модулі:

1. Переклад усних текстових жанрів
2. Переклад письмових текстових жанрів

ОК 9. Практичний курс польської мови

Мета вивчення курсу – практичне засвоєння студентами польської мови та нормативної бази її функціонування в комунікативно-мовленнєвих ситуаціях у різних сферах професійної діяльності та побуту; опанування студентами вмінь і навичок усіх видів вільної мовленнєвої діяльності в межах програмної тематики; формування у студентів лінгвокраїнознавчої компетенції; формування й удосконалення вмінь та навичок перекладу з польської мови на українську і навпаки.

Завдання курсу: поглиблення й систематизація отриманих раніше знань з граматики польської мови; розширення активного й пасивного лексичного складу студентів; вдосконалення мовних умінь і навичок (розуміння зі слуху, усне висловлювання, розуміння письмового тексту, створення письмового висловлювання, висловлювання на запропоновану тему); формування й удосконалення вмінь та навичок перекладу з польської мови на українську і навпаки.

Змістові модулі:

1. Komunikacja i praktyka tłumaczenia
2. Składnia języka polskiego
3. Słowotwórstwo
4. Rozwój kulturalny

ОК 10. Історія та теорія лінгвістики (за мовами спеціалізації)

Мета вивчення курсу – поглиблення й узагальнення знань філологів з теорії, методології та історії мовознавства; підвищення професійного рівня лінгвістичної підготовки аспірантів; формування навичок комплексного лінгвістичного аналізу.

Завдання курсу: теоретичні: розширити знання філологів з актуальних питань психолінгвістики, соціолінгвістики, інтерлінгвістики, теоретичного і прикладного мовознавства, а також вивчити теоретичні положення, які не були висвітлені в попередніх курсах; ознайомити з найважливішими історичними періодами, школами, напрямками лінгвістичної науки, філософськими основами, актуальними ідеями й здобутками сучасного світового мовознавства; формувати сучасні погляди на проблеми лінгвістики, спираючись на історію розвитку вітчизняного та європейського мовознавства; поглибити знання про методи наукового дослідження мови; - практичні: розвивати вміння й навички аналізувати та застосовувати основні положення лінгвістичних теорій та методи дослідження мови у практичній діяльності.

Змістові модулі:

1. Мовознавство як наука
2. Система і структура мови
3. Мова та історія (розвиток мови)

ОК 11. Виробнича практика 1 (перекладацька)

Мета практики: поглиблення й закріплення теоретичних знань і формування у студентів професійних умінь та навичок перекладу з української, російської мов на базі отриманих теоретичних знань, а також виховання у студентів потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Завдання практики: 1. Закріплення знань з теорії перекладу й одержання навичок їхнього практичного застосування. 2. Формування творчого підходу до перекладацької діяльності. 3. Надбання практичних навичок перекладу різних видів текстів з близькоспоріднених мов (української, російської). 4. Вироблення вміння аналізувати результати своєї праці (виконаний переклад) і обґрунтовувати перекладацькі рішення. 5. Надбання навичок роботи із клієнтом і формування етичних норм перекладацької професії.

Зміст: знайомство з керівництвом та співробітниками бази практики, дослідження системи роботи бази практики. Встановлення тематики перекладів з близькоспоріднених мов (української, російської), що користуються найбільшим попитом на базі практики. Здійснення попереднього перекладацького аналізу тексту. Робота з науковою літературою, підготовка, збір інформації для здійснення перекладу. Опрацювання довідкових джерел, отримання необхідного запасу фонових знань з теми. Робота з довідковою літературою з теми. Підбір необхідних словників та Інтернет-ресурсів з теми. Ознайомлення та переклад юридичних документів. Виконання перекладу ділового документу (напр., контракту) із дотриманням вимог як українського, так і іноземного діловодства. Переклад паспортних даних. Оформлення ділових паперів. Виконання перекладу ділових та приватних листів. Виконання адаптованого перекладу (стислий переклад, інформативний переклад) науково-технічного чи науково-популярного тексту. Виконання перекладу публіцистичних текстів, Інтернет-сторінок і сайтів. Переклад текстів інформативного характеру. Аналіз здійсненого перекладу щодо критеріїв якості.

ОК 12. Виробнича практика 2 (асистентська)

Мета практики: отримання практичних знань і навичок роботи у вузі в якості викладача і куратора.

Завдання практики: 1) включення студентів у наукову та педагогічну діяльність кафедри; 2) формування у них професійних умінь і навичок, необхідних для успішного здійснення навчально-виховної роботи, освоєння методики навчальної і виховної діяльності у ЗВО; 3) застосування теоретичних знань, отриманих в ході вивчення курсів лінгвістичного та літературознавчого циклів у вузі, на практиці; 4) вироблення творчого підходу до педагогічної діяльності; 5) вміння аналізувати, узагальнювати і використовувати педагогічний досвід.

Зміст: Організаційна діяльність: 1. Індивідуальна програма практики і її виконання. 2. Знайомство з документами викладача кафедри. 3. Звіт-аналіз по педпрактики. *Навчальна діяльність:* 1. Проведення практичних занять з сучасної російської мови і РСІ відповідно до планом-конспектом, який затверджений керівником практики і провідним викладачем. 2. Проведення семінарських занять з історії російської літератури згідно із затвердженими планами. 3. Проведення залікових занять. 4. Обговорення проведених занять в групі. *Виховна робота:* 1. Виконання роботи куратора закріпленої групи. 2. Проведення кураторського години.

ОК 13. Науково-дослідна практика

Метою науково-дослідної практики є поглиблення професійної підготовки, закріплення набутих у магістратурі навичок науково-дослідницької роботи, проведення наукового дослідження, організація, підготовка, написання й апробація результатів кваліфікаційної роботи.

Завдання практики: виховати у студента творчий підхід до наукової праці, сформувані потребу в підвищенні своєї кваліфікації; здобути професійні якості філолога-дослідника: вміння чітко, доступно, логічно, послідовно провести аналіз досліджуваного матеріалу; сформувані вміння критично оцінювати результати дослідження, робити на їх основі висновки щодо практичної цінності та перспектив дослідження.

Зміст: напрями та характеристика наукової роботи установи на який проходять практику; літературний огляд (стислий аналіз науково-інформаційних джерел, проаналізованих практикантом та відібраних для написання наукової роботи магістра); аналіз та оцінка стану об'єкту дослідження на основі зібрання матеріалу; результати наукових досліджень за обраною тематикою.

Аркуш обліку змін

Для здобувачів, що вступили у 2021 році

№ п/п	№ та зміст пункту, до якого вносяться зміни	Підстава внесення змін	Підпис гаранта ОП
1	<p>VI. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання</p> <p>Таблиця 2</p> <p>Перелік компонентів ОП</p> <p>Збільшити кількість кредитів на Виробничу практику 2 (асистентська) (ОК 12) з 3 до 6 кредитів за рахунок зменшення кредитів з 17 до 14 на дисципліну «Практичний курс польської мови» (ОК 9)</p> <p>1.1</p> <p>1.2</p> <p>Науково-дослідну практику (ОК 13) замінити на Переддипломну практику.</p>	<p>Положення про проведення практик здобувачів вищої освіти Маріупольського державного університету</p>	<p><i>J. Shvach -</i></p>